

Ο ΤΑΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΕΝΕΠΛΑΚΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
(ΑΠΟ 12 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΤΟΥ 1944 ΕΩΣ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ 1949)

Στις 12 Οκτωβρίου 1944 οπότε οι Γερμανοί αποχωρούν από την Αθήνα και στη συνέχεια από την υπόδοιπη Ελλάδα και τα Βαλκάνια, η απαλλαγή από έναν εχθρό για τον οποίο η στέρηση της ζωής ήταν πράξη ρουτίνας, η αίσθηση της ελευθερίας και της συνακόλουθης ελευθερίας ρουτίνας, η αίσθηση της ελευθερίας και της συνακόλουθης ελευθερίας του λόγου –που είχαν βάναυσα καταπατηθεί ήδη από τη δικτατορία του '36– άφηναν την εντύπωση ότι διανοιγόταν μια νέα εποχή ελευθεροφροσύνης και δικαιοσύνης. Ένα ‘όραμα’ που η διάρκειά του κράτησε ώς την αμέσως επόμενη ‘ανώμαλη προσγείωση’ σε μια πραγματικότητα που καθόλου δεν ανταποκρινόταν στις υποσχέσεις που διαγράφονταν στα χρόνια του πολέμου.

Στο σύντομο διάστημα της σχετικής ομαλότητας, μεταξύ απελευθέρωσης και ρήξης, και ενώ υπέβοσκαν οι αντιθέσεις, με τις εφημερίδες ακραίων πολιτικών θέσεων να κινδυνολογούν και τις σοβαρές και σοβαροφανείς να καλλιεργούν το κλίμα της αβεβαιότητας, η αίσθηση ενός επικείμενου εμφυλίου πολέμου δεν ήταν δυνατόν να διασκεδαστεί.

Στις τριάντα τρεις ημέρες που κράτησε η “Εξέγερση της Αθήνας” (όπως το κεφαλαιοπόίησε ο Ελληνοαμερικανός Τζων Ιατρίδης) οι πολεμικές επιχειρήσεις ‘ελάμβαναν χώραν’ έζω από τα σπίτια μας. Η Αθήνα και όλη η περιφέρειά της ζόύσε σε κατάσταση πολιορκίας.

Στις 5 Ιανουαρίου του 1945, η συμφωνία για ανακωχή που υπέγραψαν οι ηττημένοι με τον στρατηγό Σκόμπη υποχρέωντες τα τμήματα του ΕΛΑΣ να εγκαταλείψουν την Αθήνα, συναποκομίζοντας και τα πολιτικά μέλη των οργανώσεων, συγχρόνως δε και ομήρους με το αιτιολογικό της προστασίας των αποχωρούντων από τη βρετανική αεροπορία. Η Συμφω-

1

2

